

ERCO lichtoplossingen op maat voor een iconisch gebouw: relighting van de schouwburg van Düsseldorf

Ter gelegenheid van het jubileum „Schouwburg 50 jaar“ vierde het in 1970 voltooide theater aan de Gustaf-Gründgens-Platz in januari 2020 zijn heropening na een uitgebreide renovatie door het bureau ingenhoven architects. Alle openbare gedeelten van het markante, door Bernhard Pfau ontworpen bouwwerk stralen nu in een nieuw licht – dankzij LED-verlichtingsoplossingen die specifiek aan de monumentale structuren ter plaatse werden aangepast.

Projectgegevens

Opdrachtgever:	Neue Schauspiel GmbH, Düsseldorf/Duitsland
Architectuur:	ingenhoven architects, Düsseldorf/Duitsland
Lichtontwerp:	Tropp Lighting Design GmbH, Weilheim/Duitsland, Prof. Clemens Tropp, Dipl.-Ing. Daniel Meyer M.L.L.
Fotografie:	Thomas Mayer, ingenhoven architects/HGEsch

Het organisch gewelfde bouwlichaam van de schouwburg in Düsseldorf vormt met het nabijgelegen Dreischeibenhuis één van de meest belangrijke architectuurensembles van de Duitse moderne tijd na de Tweede Wereldoorlog. Het bureau ingenhoven architects, wiens ontwerp voor het nieuwe bedrijfs- en kantorencomplex Kö-Bogen II momenteel wordt gebouwd aan de Gustaf-Gründgens-Platz en het ensemble zal aanvullen, ontving de opdracht voor de renovatie van het theater dan onder monumentenzorg valt. In het kader van de renovatie bleef de structuur van het gebouw dat is verdeeld in een groot theater met circa 760 toeschouwerplaatsen en een klein toneel met circa 300 plaatsen, behouden. Het dak en de façade werden vernieuwd en alle openbare gedeelten werden onder naleving van de

strengere voorschriften van monumentenzorg gemoderniseerd. „Ook het oorspronkelijk verlichtingsconcept van de hand van lichtplanner Hans T. von Malotki bleef voor het grootste deel behouden, maar werd technisch compleet herzien. In enkele gedeelten werd het concept uitgebreid en door de schouwburg aan de nieuwe eisen aangepast, telkens in nauw overleg met monumentenzorg“, legt lichtplanner Prof. Clemens Tropp van Tropp Lighting Design GmbH uit.

ERCO individual: innovatieve verlichtingsoplossingen in een bestaand monument

Een essentieel aspect voor het architectonische concept van de renovatie was de (re)constructie van de visuele referentie tussen het stadsgebied en de schouwburg.

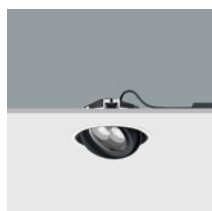
In overleg met monumentenzorg werd de ingang naar het grote theater duidelijk opener en transparanter vormgegeven. De getinte ruiten van de façade werden vervangen door helder glas. Ook de lichtsfeer van de nieuwe entreezone diende een uitnodigend en daarbij feestelijk effect te bewerkstelligen: in de avonduren genereert de nieuwe verlichting een sprankelend en van buitenaf zichtbaar, warm licht. Daarom werd de volledige relighting uitgevoerd met LED-lichtwerktuigen met een warmwitte lichtkleur van 3000K. Bovendien mochten weerspiegelingen op de vensterfaçade het uitzicht van binnen naar buiten op het stadsgebied respectievelijk de tuin achter het gebouw niet verstoren. Daarvoor werden binnen, langs de glasfaçade van de foyer cilindervormige LED-plafondopbouwarmaturen (DALI regeling, LED 24W) geïnstalleerd die met „ERCO individual” met een zwarte antiverblindingsconus en bijzonder smalle straalhoek werden aangepast. In de omloop die de nieuwe entreezone verbindt met de grote, representatieve foyer, werd het bestaande verlichtingsconcept met LED-inbouwarmaturen (DALI regeling, LED 24W) geoptimaliseerd: „De positie van de downlights hebben wij zoveel mogelijk gelaten, zoals deze was voorzien in het oorspronkelijke concept van 1970”, aldus lichtplanner Clemens Tropp. „Door middel van de met het team van „ERCO individual” ontwikkelde nieuwe armaturen met de lichtverdeling spot hebben wij bewust eilanden van licht geschapen, die highlights op de vloer plaatsen en de stoffelijkheid van het tegelmozaïek nadrukkelijker uitwerken.” Nieuwe wallwashers met de verstelbare lichtuittreding ensceneren de grondig gerestaureerde wanden van zichtbeton van de omloop. De volledige verlichting van de foyer die is gerealiseerd met energiezuinige, duurzame en onderhoudsvrije LED-lichtwerktuigen, kan flexibel worden

geregeld via DALI. „Verschillende lichtscènes voor de uiteenlopende toepassingen van de foyer, zoals ontvangst, pauze of een lezing, werden voorgeprogrammeerd en kunnen naar behoefte worden opgeroepen”, legt lichtplanner Clemens Tropp uit.

Als architectonische highlight geënceneerd: de centrale zuil van de grote foyer

Bernhard Pfau organiseerde de grote foyer rondom een massieve, naar beneden conisch toelopende zuil die de in totaal 23 tot 15 meter lange, radiaal verlopende moerbalken van staalbeton draagt. Dit essentiële architectonische element werd in het kader van de renovatie zeer spectaculair verlicht. [Tesis](#) vloerinbouwarmaturen werden zo gemodificeerd dat deze op de bestaande posities rondom de zuil konden worden toegepast. Deze verlichten de sculpturale zuil alsmede de ribbenstructuur van het onderaanzicht van het plafond met een exact gedefinieerd verloop van onder naar boven en van het midden naar de buitenzijde. Tussen de moerbalken van het betonribbenplafond werden – ook in het kader van de service „ERCO individual” gemodificeerde – [Gimbal](#) opbouwspots paarsgewijs geïnstalleerd (DALI regeling, LED 2x38W), waarvan het cardanische zwenkmechanisme het mogelijk maakt om de lichtbundel nauwkeurig uit te lijnen. „Deze uitgekende en in nauwe samenwerking tussen ons, de architecten en de lichtspecialisten van ERCO ontwikkelde maatwerkverlichting creëert een fantastisch lichteffect”, vertelt Clemens Tropp enthousiast. „De betonnen moerbalken van het plafond lijken daadwerkelijk organisch uit de centrale zuil te groeien, wat de ruimte nu de grote geste verleent, die Bernhard Pfau daarvoor had bedacht. Tegelijkertijd valt door dit type verlichting de zwaarte van de massieve constructie weg.”

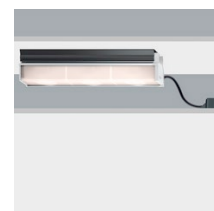
In het project gebruikte armaturen

Gimbal

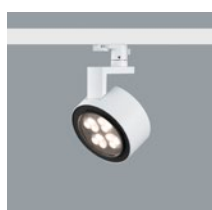
Tesis

Lightgap

Optec

Parscan

Starpoint

ERCO individual
productoplossingen

Over ERCO

De ERCO Lichtfabriek, met zetel in Lüdenscheid, is een gerenommeerde specialist voor architectuurbelichting met LED-technologie. Het in 1934 opgerichte familiebedrijf is wereldwijd in 55 landen actief met autonome verkooporganisaties en partners. Sinds 2015 is het productprogramma volledig gebaseerd op LED-technologie. Dienovereenkomstig ontwikkelt, ontwerpt en produceert ERCO in Lüdenscheid digitale armaturen met het zwaartepunt op lichttechnische, optische systemen, elektronica en design. De lichtwerktuigen ontstaan in nauw contact met architecten, lichtplanners en elektroplanners en worden primair in de

volgende toepassingsgebieden ingezet: Work en Culture, Community en Public/Outdoor, Contemplation, Living, Shop en Hospitality. Voor ERCO is digitaal licht de vierde dimensie van de architectuur.

Ze ondersteunt ontwerpers om hun projecten met uiterst precieze, efficiënte lichtoplossingen in de werkelijkheid te realiseren.

Als u meer informatie over ERCO of beeldmateriaal wenst, bezoek ons dan op press.ercos.com/nl. Wij leveren u voor uw berichtgeving ook graag materiaal over projecten wereldwijd.

Verzoek om bewijsexemplaren en links.

Voor meer informatie of beeldmateriaal verzoeken wij u contact op te nemen met:

ERCO GmbH

Katrin Haner
Content Manager / PR
Brockhauser Weg 80-82
58507 Lüdenscheid
Duitsland
Tel.: +49 2351 551 345
k.haner@ercos.com
www.ercos.com

mai public relations GmbH

Arno Heitland
PR Consultant
Leuschnerdamm 13
10999 Berlijn
Duitsland
Tel.: +49 30 66 40 40 553
ercos@maipr.com
www.maipr.com

